

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 5T/106/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4113011047
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alexandra Osadská
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2014:4113011047.4

Uznesenie

Okresný súd Nitra, samosudkyňou Mgr. Alexandrou Osadskou, v trestnej veci proti obžalovanej Y. N., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písmeno b) Trestného zákona, v Nitre dňa 28.07.2014 takto

rozhodol:

Podľa § 241 odsek 1 písmeno c) Trestného poriadku v spojení s ustanovením § 215 odsek 1 písmeno e) Trestného poriadku súd

z a s t a v u j e trestné stíhanie

proti obžalovanej Y. N., narodenej XX.XX.XXXX v M., trvale bytom M., U. XX/XX, prechodne bytom M., L. XX, pre skutok, ktorý je v obžalobe Okresného prokurátora Nitra, č. 1Pv 736/2012 zo dňa 03.09.2013 kvalifikovaný ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písmeno b) Trestného zákona, ktorý mala spáchať tak, že:

ako matka maloletých detí L. N., nar. XX.XX.XXXX a L. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom u otca C. N., hoci má k nim vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu zo Zákona o rodine a rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 9C/201/2010, zo dňa 03.05.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.06.2011, jej výška tejto povinnosti bola určená tak, že má prispievať mesačne na výživu mal. L. N. a L. N. sumou 30 % životného minima, ktoré je povinná platiť k rukám C. N. vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred počnúc právoplatnosťou rozsudku, pričom si túto vyživovaciu povinnosť úmyselne neplní od júla 2011 (s výnimkou mesiaca marec 2013, kedy dňa 19.03.2013 zaplatila 100,- eur), čím jej za obdobie od 01.07.2011 do 31.08.2013 vznikol k rukám otca maloletých detí C. N. dlh na výživnom vo výške 1 271,88 eur.

z dôvodu, že obžalovaná nebola v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedná.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra podal dňa 03.09.2013 na Okresný súd Nitra pod č. 1Pv 736/2012 na obžalovanú Y. N. obžalobu, pretože mal za to, že výsledky dokazovania, ktoré bolo vykonané v prípravnom konaní odôvodňujú postavenie obžalovanej pred súd. Okresný prokurátor spolu s obžalobou predložil súdu aj vyšetrovací spis Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Odboru kriminálnej polície v Nitre, a toto konanie bolo na Okresnom súde Nitra vedené pod spisovou značkou 5T/106/2013.

Podľa zistenia súdu bol skutok právne kvalifikovaný ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písmeno b) Trestného zákona. Páchatelovi prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písmeno b) Trestného zákona bolo možné uložiť trest odňatia slobody na jeden až päť rokov.

S poukazom na právnu kvalifikáciu zažalovaného skutku, ktorého horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby neprevyšuje osem rokov, bol daný dôvod na postup v zmysle ustanovenia § 241 odsek 1 Trestného poriadku, podľa ktorého obsah podanej obžaloby a obsah spisu preskúmava samosudca.

Po oboznámení sa s obžalobou, celým spisovým materiálom a so znaleckým posudkom z odboru zdravotníctva a farmácia, odvetvia psychiatria, samosudkyňa zistila, že obžalovaná z dôvodu trvalej závažnej duševnej choroby s bludmi F 22.0, bola v čase činu pre nepríčetnosť trestne nezodpovedná, boli u nej vymiznuté rozpoznávacie schopnosti a nebola schopná ovládať svoje konanie, preto s poukazom na ustanovenie § 215 odsek 1 písmeno e) Trestného poriadku rozhodla o zastavení trestného stíhania.

Podľa § 241 odsek 1 písmeno c) Trestného poriadku, obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou osem rokov preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu trestné stíhanie zastaví, ak sú tu okolnosti uvedené v § 215 odsek 1.

Podľa § 215 odsek 1 písmeno e) Trestného poriadku, prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný.

Podľa § 23 Trestného zákona, kto pre duševnú poruchu v čase spáchania činu inak trestného nemohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný, ak tento zákon neustanovuje inak.

Trestný zákon podmieňuje trestnú zodpovednosť osoby za spáchaný čin 14 rokom veku a príčetnosťou osoby páchatela v čase spáchania skutku. V prípade ak páchatel trestného činu nespĺňa niektorú z týchto podmienok, nie je trestne zodpovedný za spáchaný skutok. Príčetnosťou sa všeobecne rozumie spôsobilosť byť páchatelom trestného činu, vzhľadom na duševné schopnosti páchatela. Nepríčetnosť, ako okolnosť vylučujúca trestnú zodpovednosť, je spôsobená duševnou poruchou dlhotrvajúceho alebo prechodného charakteru. Nedostatok (strata) schopnosti rozpoznávacej (rozumovej) alebo schopnosti ovládacej, tzv. psychologické (juristické) kritérium nepríčetnosti, musí byť dôsledkom duševnej poruchy (tzv. príčinná súvislosť). K vylúčeniu príčetnosti stačí nedostatok jednej z týchto schopností. Nedostatok rozpoznávacej schopnosti spočíva v tom, že páchatel nie je schopný rozpoznať protiprávnosť svojho konania. Takáto osoba všeobecne nie je schopná pochopiť spoločenský zmysel svojho činu. Nedostatok ovládacej schopnosti spočíva v absencii konkrétneho konania osoby, ktoré je predmetom posudzovania. Dôležitou podmienkou je, aby nedostatok rozumovej a ovládacej schopnosti bol v čase spáchania činu inak trestného. Ak páchatel nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný je to pri predbežnom prejednaní obžaloby dôvod na zastavenie trestného stíhania. Ak by duševná porucha, ktorá spôsobila stratu rozumovej aj ovládacej schopnosti, nastala až po spáchaní činu, osoba bude trestne zodpovedná, avšak v zmysle Trestného poriadku takáto okolnosť je dôvodom napr. na prerušenie trestného stíhania alebo má ďalšie procesnoprávne dôsledky. Otázka nepríčetnosti je otázkou právnou, čo znamená, že jej posúdenie prináleží orgánu činnému v trestnom konaní a súdu, ktorí za tým účelom príberú znalca na podanie znaleckého posudku.

Zastaviť trestné stíhanie z dôvodu nepríčetnosti páchatela je možné až potom, keď sa zistí, že čin, ktorý je obvinenému kladený za vinu, sa skutočne stal, avšak k vyvodu trestnej zodpovednosti voči obvinenému bráni jeho nepríčetnosť v čase činu. Pochybnosti o úplnej príčetnosti, resp. čiastočnej príčetnosti páchatela trestného činu sú dôvodom na skúmanie jeho duševného stavu. K vyšetreniu duševného stavu obvineného sa príberú dvaja znalci z odboru psychiatrie. Znalci po vyšetrení duševného stavu vypracujú znalecký posudok, na podklade ktorého prokurátor v prípravnom konaní rozhodne, či sú alebo nie sú splnené podmienky pre zastavenie trestného stíhania obvineného.

Prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písmeno b) Trestného zákona sa dopustí ten, kto najmenej tri mesiace v období dvoch rokov neplní, čo aj z nedbanlivosti, zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrovať iného, a čin spáchal závažnejším spôsobom konania. Objektívna stránka tohto trestného činu spočíva v tom, že páchatel najmenej tri mesiace v období dvoch rokov neplní, čo aj z nedbanlivosti, zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrovať iného. Páchatelom tohto trestného činu môže byť len osoba, ktorá má povinnosť vyživovať alebo zaopatrovať iného.

V danom prípade konanie obžalovanej malo spočívať v tom, že ako matka maloletých detí L. N. a L. N. hoci má k nim vyživovaciu povinnosť si túto vyživovaciu povinnosť úmyselne neplní od júla 2011. Z vyšetrovacieho spisu, ako aj z obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Nitra, bolo zrejmé, že skutok pre ktorý je trestne stíhaná obžalovaná sa stal a napĺňa znaky prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písmeno b) Trestného zákona.

Okresný súd Nitra na hlavnom pojednávaní dňa 24.04.2014, ktoré však nebolo otvorené, nadobudol pochybnosti o spôsobilosti obžalovanej obhajovať sa v predmetnej trestnej veci, ako aj o jej spôsobilosti chápať zmysel trestného konania. Tieto pochybnosti nadobudol súd vzhľadom na vyjadrenie sa obžalovanej, ktorá uviedla, že je psychiatricky liečená u L. M. vo Fakultnej nemocnici v Nitre a užíva lieky W., J., S. a injekcie. Pochybnosti o duševnom stave obžalovanej boli podporené aj tvrdením matky obžalovanej, ktorá dňa 17.02.2014 oznámila Okresnému súdu Nitra, že jej dcéra trpí bludovou (paranoidnou) poruchou, čo zdokladovala prepúšťacou správou z Psychiatrickej kliniky, Fakultnej nemocnici v Nitre.

Vzhľadom skutočnosť, že bolo potrebné odstrániť pochybnosti o tom, či obžalovaná trpela alebo trpí duševnou poruchou alebo chorobou, ktorá by mala vplyv na jej konanie, vydal súd príkaz na vyšetrenie duševného stavu obžalovanej.

Zo znaleckého posudku z odvetvia psychiatria súd zistil, že obžalovaná trpí trvalou poruchou s bludmi F 22.0. Podľa záverov znaleckého posudku obžalovaná v čase spáchania skutku trpela závažnou duševnou chorobou - trvalá porucha s bludmi, čo je závažné psychotické ochorenie, ktoré jej plne bránilo rozpoznať protiprávnosť jej konania. Jej rozpoznávacie schopnosti boli v inkriminovanom čase vymiznuté a zároveň nebola schopná ovládať svoje konanie. Ochorenie obžalovanej má zásadný vplyv na jej schopnosť chápať zmysel trestného konania. Z psychiatrického hľadiska aktuálne nie je pobyt obžalovanej na slobode nebezpečný pre spoločnosť. V období, keď sa mala obžalovaná dopustiť prečinu už bola duševne chorá, respektíve sa prodromálne rozvíjalo jej ťažké, psychotické ochorenie, ktoré postupne úplne narušilo jej kontakt s realitou.

S poukazom na závery znaleckého posudku, dospel súd k záveru, že obžalovaná v čase skutku trpela duševnou chorobou, ktorá mala za následok jej nepričetnosť.

Vzhľadom na to, že obžalovaná bola v čase spáchania skutku nepričetná, a tak bola preukázaná existencia okolnosti vylučujúcej jej trestnú zodpovednosť, rozhodol súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať sťažnosť do troch dní od jeho oznámenia na Okresný súd Nitra. O sťažnosti rozhoduje Krajský súd v Nitre. Sťažnosť má odkladný účinok